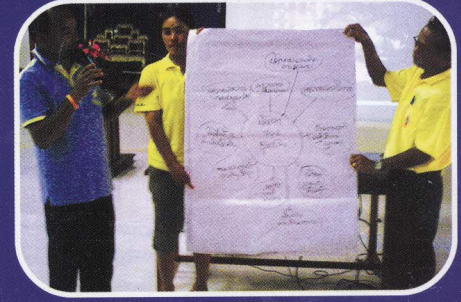
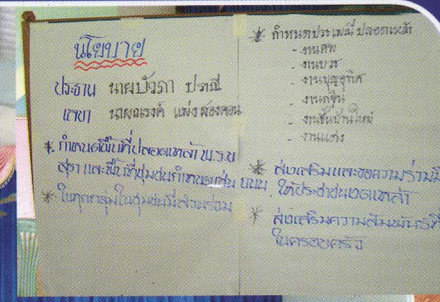

โครงการตำราคณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ISBN 974-542-0778
พิมพ์ครั้งที่ 10 ตุลาคม 2553

การจัดการสาธารณสุขในชุมชน

Community Public Health Management

10033738

ห้องสมุด วพบ.สุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จีระศักดิ์ เจริญพันธ์

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

	หน้า
บทที่ 1 หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการสาธารณสุขในชุมชน	1
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสุขภาพและการจัดการสาธารณสุขในชุมชน.....	6
ความหมายของสุขภาพ.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับนิยามสุขภาพ.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ.....	12
ความหมายของการจัดการ.....	12
ความสำคัญของการจัดการ.....	14
หน้าที่ของการจัดการ.....	15
ระดับของผู้จัดการหรือผู้บริหารในองค์กร.....	16
ทักษะของการจัดการ.....	17
แนวโน้มและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ.....	19
สถานการณ์และแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ.....	25
รัฐธรรมนูญกับการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขไทย.....	30
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549).....	34
วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ.....	36
วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9.....	37
ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ.....	38
ลำดับความสำคัญของการพัฒนา.....	43
การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ.....	44
นโยบายสุขภาพของรัฐบาล : การพัฒนาสาธารณสุขในแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ.....	45
ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)	
นิยามศัพท์เกี่ยวกับการจัดการสาธารณสุขในชุมชน.....	58
แบบทดสอบท้ายบทเรียน.....	61
บทที่ 2 ทฤษฎีและกลยุทธ์ในการจัดการสาธารณสุขในชุมชน	63
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ.....	67
ประเภทของทฤษฎีบริหารหรือทฤษฎีองค์กร.....	67
ทฤษฎีการบริหารแบบคลาสสิก.....	68
ทฤษฎีการจัดการตามหลักวิทยาศาสตร์.....	68
การจัดการตามระบบราชการ.....	73
ทฤษฎีการบริหารของ Henri Fayol.....	74
ทฤษฎีการจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์.....	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
จิตวิทยาอุตสาหกรรม.....	78
ทฤษฎีระบบสังคมและการจัดการ.....	78
ทฤษฎีการจัดการของบาร์นาร์ด และทฤษฎีสังคม.....	82
การศึกษาความเคลื่อนไหวทางด้านมนุษยสัมพันธ์.....	82
ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ.....	82
ทฤษฎี X และ ทฤษฎี Y ของ Douglas Mc Gregor.....	84
การจัดการเชิงปริมาณ.....	85
ศาสตร์การจัดการ หรือ การวิจัยการปฏิบัติการ.....	85
การจัดการปฏิบัติการ.....	86
ระบบข้อมูลการจัดการ.....	86
ทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่.....	86
ทฤษฎีองค์การของวีเนอร์.....	87
ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg.....	88
ทฤษฎีระบบ.....	89
ทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์.....	90
ทฤษฎีการจัดการอื่นๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้.....	92
ทฤษฎี Z ของ Ouchi.....	92
แนวคิดของ Thomas J. Peter and Robert H. Waterman Jr.....	93
โครงร่างการทำงาน 7 - S ของ Mckinsey.....	94
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	96
การบริหารงานบุคคลยุคใหม่.....	106
บทบาทของผู้ว่า CEO กับการพัฒนา.....	107
การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์.....	109
แบบทดสอบท้ายบทเรียน.....	119
บทที่ 3 วิธีการศึกษาชุมชน.....	121
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชน.....	125
ความหมายของชุมชน.....	125
ความหมายของการศึกษาชุมชน.....	127
วัตถุประสงค์ของการศึกษาชุมชน.....	128
ประเภทของการศึกษาชุมชน.....	128
กระบวนการเกิดชุมชน.....	129
ประเภทชุมชน.....	129

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ลักษณะของชุมชน.....	131
ความสำคัญ ประโยชน์ และลักษณะการทำงานชุมชนด้านสาธารณสุข.....	132
แนวคิดที่เกี่ยวข้องในการทำงานด้านสาธารณสุข.....	134
หลักการ รูปแบบ และกระบวนการทำงานชุมชนด้านสาธารณสุข.....	135
กระบวนการทำงานชุมชนด้านสาธารณสุข.....	137
วิธีการและกระบวนการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน.....	139
การใช้ข้อมูลเอกสาร.....	139
การลงพื้นที่ภาคสนาม.....	139
การสังเกต.....	141
การสัมภาษณ์.....	144
การสนทนากลุ่ม.....	146
การศึกษาชุมชนด้วยการวิจัย.....	146
เครื่องมือทางมานุษยวิทยาในการศึกษาเพื่อความเข้าใจชุมชน.....	148
แผนที่เดินดิน.....	148
ผังเครือญาติ.....	149
การจัดทำผังโครงสร้างองค์กร.....	150
ปฏิทินชุมชน.....	152
ประวัติศาสตร์ชุมชน.....	152
ประวัติชีวิตบุคคลในชุมชน.....	154
เทคนิคการมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน.....	155
เทคนิคการประชุมกระบวนการ AIC.....	156
เทคนิคการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแสวงหาอนาคตร่วมกัน.....	167
แบบกระบวนการ FSC.....	169
เทคนิคการประชุมแบบหมวกความคิด หรือ กระบวนการ Six Hat.....	169
เทคนิค SWOT.....	170
เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ.....	171
การประเมินสภาวะชนบทแบบเร่งด่วน.....	173
การประเมินสภาวะชนบทอย่างมีส่วนร่วม.....	173
การศึกษาวิเคราะห์ระบบชนบท.....	174
การวิเคราะห์ชุมชนด้วยความละเอียดอ่อน.....	175
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	176

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
จริยธรรมของนักพัฒนาชุมชน.....	181
แบบทดสอบท้ายบทเรียน.....	186
บทที่ 4 เครื่องชี้วัดการจัดการสาธารณสุขในชุมชน.....	187
แนวคิดของเครื่องชี้วัด.....	191
คุณลักษณะที่สำคัญของเครื่องชี้วัด.....	191
ประโยชน์ของเครื่องชี้วัด.....	192
ประเภทของเครื่องชี้วัด.....	192
ค่าของเครื่องชี้วัด.....	192
ประเภทของเครื่องชี้วัดการจัดการสาธารณสุขในชุมชนของประเทศไทย.....	195
เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน.....	195
เกณฑ์สุขภาพดีถ้วนหน้า.....	201
สรุปตัวชี้วัดด้านสาธารณสุขประจำปี 2548.....	205
แบบทดสอบท้ายบทเรียน.....	212
บทที่ 5 กระบวนการจัดการสาธารณสุขในชุมชน.....	213
แนวคิดกระบวนการจัดการสาธารณสุขในชุมชน.....	217
ความหมายของความอยู่ดีมีสุข.....	217
ระบบสุขภาพไทย.....	218
แนวคิดเกี่ยวกับระบบสุขภาพภาคประชาชน.....	222
การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน.....	223
แนวคิดหลักการพัฒนาสุขภาพ.....	225
ทรัพยากร คนในองค์กรชุมชน : ประชาคม : การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน.....	228
แนวคิดประชาคม.....	228
หลักการของประชาคม.....	229
กระบวนการและขั้นตอนการจัดการสาธารณสุขในชุมชน.....	232
กระบวนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน.....	232
กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการสาธารณสุขในชุมชน.....	238
ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	238
ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในชุมชน.....	238
รูปแบบและระดับของการมีส่วนร่วม.....	239
กลยุทธ์ในการทำให้ชุมชนมีส่วนร่วม.....	243
ขั้นตอนการทำงานชุมชน.....	244

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หลักการวางแผนเบื้องต้น.....	244
ความหมายของการวางแผน.....	244
ความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผน.....	245
ประเภทของแผน.....	246
หลักการและขั้นตอนการวางแผน.....	247
การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการเพื่อพัฒนาสุขภาพ.....	249
แนวคิดของการประเมินผล.....	249
ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมินผล.....	251
ความหมายของการประเมินผล.....	253
ขั้นตอน 10 ขั้น ของการประเมินผล.....	256
วิธีการเสนอผลการประเมินผล.....	256
ขั้นตอนการวางแผนกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมในชุมชน.....	257
แบบทดสอบท้ายบทเรียน.....	265
บทที่ 6 การพัฒนางานด้านการจัดการสาธารณสุขในชุมชน.....	267
การพัฒนางานด้านการจัดการ.....	271
องค์ประกอบของการวางแผนพัฒนางานด้านการจัดการ.....	271
การบริหารจัดการโครงการให้ประสบความสำเร็จ.....	273
เทคนิคการพัฒนาโครงการให้ยั่งยืน.....	277
กรณีศึกษาการจัดการสาธารณสุขในชุมชน.....	299
แบบทดสอบท้ายบทเรียน.....	310
บทที่ 7 แนวโน้มการจัดการสาธารณสุขในชุมชนในอนาคต.....	311
ปัจจัยที่เกิดขึ้นและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน.....	315
ปัญหาระบบสุขภาพไทย.....	317
ปัจจัยเกี่ยวกับพระราชบัญญัติที่เกิดขึ้นใหม่.....	317
แนวโน้มการจัดการสาธารณสุขในชุมชนในอนาคต.....	322
แบบทดสอบท้ายบทเรียน.....	324